

**ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΧΘΟΝΗΣ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΕΛΑΙΩΝΩΝ ΣΤΗΝ
ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ**

Ν. Κουργιαλάς¹, Χ. Σεργεντάνη¹, Μ. Μαρκάκης¹, V. Borraccia^{1,2}, Λ. Μικάλεφ¹, Ν. Διγαλάκη¹, Σ. Ρέππας³, Κ. Αγγελάκη⁴, Χ. Μανωλαράκη⁵, Σ. Μαλλιαράκη⁴, Γ. Γιακουμάκη⁵, Κ.Ν. Γιαννοπολίτης⁶, Ν. Καβρουλάκης¹, Γ. Ψαρράς¹ και Γ. Κουμπούρης¹

¹ *Ινστιτούτο Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών Χανίων (ΙΕΥΦΧ), ΕΛΓΟ “ΔΗΜΗΤΡΑ”, 73100, Χανιά.*

² *University of Basilicata, Potenza, Italy*

³ *Ομάδα Παραγωγών Ελαιολάδου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης «Νηλέας», 24600, Χώρα Μεσσηνίας*

⁴ *ΕΑΣ Μεραμβέλλου, 72400, Νεάπολη Λασιθίου*

⁵ *ΕΑΣ Πεζών, 70 100, Καλλονή Ηρακλείου*

⁶ *ΑγροΤύπος ΑΕ, 151 25 Μαρούσι, Αθήνα*

Στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE+ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υλοποιείται το 5ετές έργο οLIVECLIMA που έχει ως στόχο τη μετατροπή της ελαιοκομίας σε ένα εργαλείο αντιμετώπισης/διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής, αλλά και την προσαρμογή της ελαιοκομίας στις νέες κλιματικές συνθήκες. Σε ελαιώνες παραγωγών στο Νομό Ηρακλείου (ΕΑΣ Πεζών), στο Ν. Λασιθίου (ΕΑΣ Μεραμβέλλου) και στο Ν. Μεσσηνίας (Ο.Π. Νηλέας) εφαρμόζονται καλλιεργητικές πρακτικές που συμβάλουν στον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής με 2 τρόπους: α) μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την καλλιέργεια της ελιάς, β) αύξηση της δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα από την ατμόσφαιρα στα φυτά και «αποθήκευσή» του στο έδαφος υπό μορφή οργανικής ουσίας, ώστε να βελτιωθεί η γονιμότητά του. Συγκεκριμένα, μία από τις πρακτικές που εφαρμόζεται είναι η διατήρηση κατά τη χειμερινή περίοδο του φυσικού χλοοτάπητα ζιζανίων (αποφυγή κατεργασίας του εδάφους και χημικής ζιζανιοκτονίας) και η κατάλληλη τροποποίηση της αυτόχθονης ζιζανιοχλωρίδας ώστε να αυξηθεί η αποθήκευση άνθρακα στο οικοσύστημα των ελαιώνων. Την Άνοιξη του 2013 σε 10 αγροτεμάχια της Ομάδας Παραγωγών Νηλέας, 10 αγροτεμάχια της ΕΑΣ Πεζών και σε 10 αγροτεμάχια της ΕΑΣ Μεραμβέλλου καταγράφηκε το ποσοστό φυτοκάλυψης και τα επικρατέστερα είδη ζιζανίων. Στη συνέχεια, προσδιορίστηκε η περιεκτικότητα των φυτικών ιστών σε άνθρακα, άζωτο, φώσφορο, κάλιο ώστε να εκτιμηθεί η συμβολή της αυτόχθονης ζιζανιοχλωρίδας στην αποθήκευση άνθρακα στον ελαιώνα. Όπως προέκυψε από τις αναλύσεις, τα ζιζάνια μπορούν να δεσμεύουν κατά μέσο όρο 0.55, 0.80 και 0.89 τόνους άνθρακα ανά εκτάριο σε ελαιώνες των ενώσεων Μεραμβέλλου, Πεζών και Νηλέα, αντίστοιχα. Επίσης, περιέχουν χρήσιμα θρεπτικά στοιχεία όπως άζωτο κατά μέσο όρο 0.02, 0.03 και 0.04, τόνους/εκτάριο στους αντίστοιχους ελαιώνες. Επίσης, οι ποσότητες φωσφόρου ήταν 0.003 0.005 και 0.008, τόνου/εκτάριο και καλίου 0.022, 0.039 και 0.058 τόνου/εκτάριο αντίστοιχα για τους ελαιώνες των παραπάνω ενώσεων. Με βάση την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, στα αγροτεμάχια που η αυτόχθονη ζιζανιοχλωρίδα έχει χαμηλή αποτελεσματικότητα στη δέσμευση άνθρακα, θα πραγματοποιηθεί σπορά μίγματος επιλεγμένων ψυχανθών και αγρωστωδών φυτών για τη βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και θα τροποποιηθεί το σύστημα διαχείρισης των ζιζανίων έτσι ώστε να βελτιωθεί η συμβολή τους στην δέσμευση άνθρακα αλλά και να περιοριστεί ο ανταγωνισμός με τα ελαιόδεντρα για θρεπτικά στοιχεία και νερό.